

EGYMÁS SZEMÉBEN. FAYL IVOR BÍRÓ ÉS RENDES MIKLÓS ÜGYVÉD KONFLIKTUSA

PAPP VIKTOR

A HUN-REN-ELTE
Jogtörténeti Kutatócsoport
blogja

A SZERZŐ:

PAPP VIKTOR

TUDOMÁNYOS SEGÉDMUNKATÁRS
ELTE TÁTK-BTK
PROFESSZIONALIZÁCIÓ-TÖRTÉNETI
KUTATÓCSOPORT

PAPP.VIKTOR@TATK.ELTE.HU

2024. május 13.

A modern bírói és ügyvédi hivatás gyökerei a 19. századba nyúlnak vissza, a kiegyezést követően került sor a két legjelentősebb jogi hivatás korszerű törvényi keretrendszerének lefektetésére.¹ A törvények mind a bírói, mind az ügyvédi kar számára garantálták a magas társadalmi presztízst, szabályozták a magasfokú kvalifikációt és a kizárólag számukra fenntartott tevékenységi kört.² Az egyenrangúság a két hivatás között több tekintetben mégsem valósult meg,³ sőt a 19. század második felében sorra alakultak ki azok a narratívák, elsősorban az ügyvédek részéről, melyek a két kar közötti konfliktuos viszonyt hangsúlyozták. A társadalmi és szakmai kapcsolatokat nem csak a

hivatásrendek pusztá rivalizálása fémjelezte, különösen a századforduló után már súlyos személyi konfliktusok is terhelték a jogászok kooperációját. Ennek egyik eklatáns példája volt a Fayl Ivor törvényszéki jegyző⁴ és Rendes Miklós ügyvéd⁵ között kialakult konfliktus.

A két jogász viszálya egy válóper történetéhez kapcsolódik.⁶ Fayl Ivor 1906 őszén, belvárosi korzózás közben ismerkedett meg Szegedy Terézzel, aki akkor már Sümeghy Ferenc városi hivatalnok jeggyűrűjét viselte. Az első találkozást követően három év telt el, amikor 1909 tavaszán Szegedy Teréz felbontotta házasságát, hogy 1909. május 17-én összeházasodjon az akkor

büntetőtörvényszéki jegyzőként foglalkoztatott Fayl Ivorral. Az együttélés azonban mindössze három hónapra korlátozódott. Az elmérgesedett szerelmi viszony több bírósági per alapjául is szolgált. Egyrészről Fayl Ivor indított válóper felesége ellen, aki, mivel született egy közös gyermekük is, időközben gyermektartási, valamint nőtartási pert nyújtott be a férje ellen. A megromlott viszonyban érintett volt Fayl édesanyja, aki rágalmazás miatt perelte Szegedy Terézt. A háromgyermekes, kétszer elvált asszony jogi képviseletét Rendes Miklós fővárosi ügyvéd vállalta el.

Rendes Miklós elmondása szerint Fayl Ivor nyomdafestéket nem tűrő hangon becsmérelte feleségét a tárgyalóteremben. Fayl Ivor megfogalmazása szerint felesége „közönséges kalandornő, aki én előtte már más áldozatokra is kivetette hálóját. Első férjével való házassága alatt is becstelen életmódot folytatott és többekkel viszonya volt.”⁷ A gyermektartási és nőtartási perben az elsőfokú bíróság a férjnek adott ígazat, sőt, Szegedy Terézt később rágalmazás miatt is elítélték. Az ügyvéd így mindegyik ügyét elveszítette Fayl Ivorral szemben első fokon. A házaspár konfliktusa a fellebbezéseknek és a viszontkere-

Rendes Miklós elmondása szerint Fayl Ivor nyomdafestéket nem tűrő hangon becsmérelte feleségét a tárgyalóteremben. Fayl Ivor megfogalmazása szerint felesége „közönséges kalandornő, aki én előtte már más áldozatokra is kivetette hálóját. Első férjével való házassága alatt is becstelen életmódot folytatott és többekkel viszonya volt.”⁷ A gyermektartási és nőtartási perben az elsőfokú bíróság a férjnek adott ígazat, sőt, Szegedy Terézt később rágalmazás miatt is elítélték. Az ügyvéd így mindegyik ügyét elveszítette Fayl Ivorral szemben első fokon. A házaspár konfliktusa a fellebbezéseknek és a viszontkere-

setnek köszönhetően a Kúria elé került.

A Kúriának intézett beadványokban Rendes

Miklós súlyos állításokat fogalmazott meg Fayl Ivorral kapcsolatban, megismételve a feleség által hangoztatott elbeszéléseket. A büntetőtörvényszéki jegyző ekkor párbajra hívta ki az ügyvédet, annak visszautasítása után azonban más eszközökhöz folyamodott. A felperesi beadványokban megfogalmazottakra válaszul Fayl Ivor bejelentést tett a budapesti ügyvédi kamara fegyelmi bizottságánál, hogy vizsgálják meg az ügyvéd által tanúsított viselkedést.

A bírósági iratokból kiderül, hogy Fayl és Rendes

között már korábban is fennállt a személyes ellentét. A családjogi eljárásokat megelőzően Fayl Ivornak ugyanis napi szintű konfliktusai adódtak szomszédjával, Kormos Zsigmonddal és annak családjával. A Fayl Ivorral való összeszólalkozások eredményeképp a lakás tulajdonosa felbontotta Kormosék bérleti szerződését. Kormos Zsigmond unokatestvére ugyanakkor nem más volt, mint az ügyvédként praktizáló Rendes Miklós. Fayl szerint a gyermektartási pert megindító feleség választása tudatosan esett Rendes Miklósról, hiszen ismert volt előtte a két jogász közötti korábbi

ellentét, „*kiről tudta, hogy Budapest ezerhét száz ügyvédje közül az egyetlen, ki velem ellenségeskedik.*”⁸ Az ügyvédi kamara mind ezen tényezőket nem vizsgálta, kizárólag a Rendes Miklós által benyújtott felülvizsgálati iratokat kérte be, a két fél meghallgatását követően pedig meglehetősen súlyos, 500 korona összegű pénzbírságra ítélte az ügyvédet.⁹ Az ügyvéd ugyan bocsánatot kért Fayltól a fegyelmi tárgyaláson, és még a feleség további jogi képviselétől is lemondott, a kálvária azonban itt nem ért véget.

Hivatkozások:

* A cikk a Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-4 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával valósult meg.

¹ Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Debrecen, 1998. Multiplex Media–Debrecen U. P., 122–131. p.

² Bódiné Beliznai Kinga: A bírói függetlenség és garanciái (1848–1948). In Bódiné Beliznai Kinga – Megyeri-Pálffy Zoltán (szerk.): A bírói függetlenség intézményes garanciái. Budapest, 2023. Kúria, 107–132. p.; Korsósnné Delacasse Krisztina: Az ügyvédi kamarák megszületése Magyarországon. Budapest–Pécs, 2012. Dialóg–PTE ÁJK; Navratil Szonja: A jogászi hivatásrendek története

Magyarországon (1868/1869–1937). Budapest, 2014. ELTE Eötvös Kiadó.

³ A tevékenységmonopólium és a rendi megbecsültség összefüggéseire lásd Randall, Collins: Market closure and the conflict theory of professions. In Burrage, Michael – Torstendahl, Rolf (szerk.): Professions in Theory and History. Rethinking the Study of Professions. London, 1990. SAGE, 24–43. p.

⁴ Fayl Ivor (1876–1940) bíró, tanácselnök. Jogi tanulmányait a budapesti királyi tudományegyetemen végezte. Karrierjét 1902-ben a budapesti királyi büntető törvényszéken kezdte, mint joggyakornok, 1905-től aljegyzőként, 1909-től jegyzőként, 1913-tól albíróként, 1915-től bíróként dolgozott ugyanitt. 1928-tól a balassagyarmati királyi törvényszéken teljesített szolgálatot, 1939-től tanácselnöki posztra kapott kinevezést. Bódiné Beliznai Kinga: Bírói modor a tárgyalóteremben. Miskolci Jogi Szemle, 2018. 1. sz. 121. p.

⁵ Rendes Miklós (1874–1938) ügyvéd. A fővárosi jogi tanulmányokat követően, 1900-ban kérte felvételét a budapesti ügyvédi kamara lajstromába. Megszakítás nélkül, 37 évig praktizált Budapesten. Ügyvédi irodája széles körben elismert volt a két világháború közötti időszakban, vagyoni helyzetét tekintve az ügyvédi kar felsőbb rétegéhez tartozott. BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Halálesetfelvétel – 1938.

február 4., Kivonat ügyvédi kamarai jegyzékből – 1937. december 18.; Furcsa lakáspolitikai. Fővárosi Hírlap, 1913. február 12. 7. sz. 3. p.; Gyáni Gábor: Egy lipótvárosi ház lakói a húszas évek elején. Budapest, 1978. 9. sz. 37–38. p.

⁶ A levéltári forrásokra lásd BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Fayl Ivor személyi ügye.

⁷ BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Fayl Ivor válasza a Kúria előtt a felülvizsgálati kérelemre.

⁸ BFL VII. 5. a. Személyi ügyek. 639. Nyilatkozata dr. Fayl Ivor bpesti kir. büntetőtörvényszéki jegyzőnek a dr. Rendes Miklós által ellene beadott fegyelmi feljelentésre.

⁹ A sértegető ügyvéd. Törvénykezés. Pesti Napló, 1911. március 30. 75. sz. 14. p.

Képek elérhetősége:

1. oldal: Rendes Miklós Lipót körút 17. szám alatt található ügyvédi irodája széles körben elismert volt. Szent István (Lipót) körút a Nyugati tér felől nézve. Fortepan / Budapest Főváros Levéltára. Levéltári jelzet: HU.BFL.XV.19.d.1.07.058